

РЕЗЮМЕТА

НА ПРЕДСТАВЕНИ ПУБЛИКАЦИИ НА ДОЦ. ДН ПЕНЧО ДЕНЧЕВ ПЕНЧЕВ, НЕПОВТАРЯЩИ ПУБЛИКАЦИИТЕ, ПРЕДСТАВЕНИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНА И НАУЧНА СТЕПЕН „ДОКТОР“, НС „ДОКТОР НА НАУКИТЕ“ И ЗА ЗАЕМАНЕ НА АКАДЕМИЧНА ДЛЪЖНОСТ „ДОЦЕНТ“

(ВЪВ ВРЪЗКА С ОБЯВЕН КОНКУРС ЗА ЗАЕМАНЕ НА АКАДЕМИЧНА ДЛЪЖНОСТ „ПРОФЕСОР“ ПО ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ 3.8 ИКОНОМИКА, НАУЧНА СПЕЦИАЛНОСТ Икономика (история и теория на стопанството), ОБН. Д.В., бр. 72, от 13.09.2019 г.)

I. МОНОГРАФИИ/MONOGRAPHS

- 1. Пенчо Д. Пенчев, „Как се наливаха основите. Към ранната история на българската корупция (1879-1912 г.)“, монография, София, 2011, издателство „Рива“, 278 стр., ISBN 978-954-320-354-3**

Трайното присъствие на корупционните действия в почти всички сфери от съвременния живот на България едва ли е случайно. Техните корени са разположени дълбоко в миналото и затова плодовете, които дават днес, са така изобилни.

Историята на българската корупция е все още твърде слабо изследвана. Тя не е поставяна като самостоятелен научен проблем, а по-скоро се разглежда на фона на други теми от политическото и стопанското минало на страната. Не са полагани целенасочени усилия да се потърсят корените на корупцията и нейната еволюция, да се оцени степента, до която корупцията оформя главните характеристики на българския икономически и социален живот. На практика не са изследвани случаите на корупция сред по-нискостоящите държавни чиновници, сред представителите на властта на окръжно и на общинско ниво.

Целта на монографията е да се преодолеят част от посочените недостатъци, като се идентифицират главните звена от държавните и общинските структури, подложени на корупционен натиск или умишлено създаващи такъв. Въз основа на разнообразни първични източници са потърсени причините, формите и темповете

на разпространение на корупцията в България в периода от съставянето на първото българско правителство (1879 г.) до началото на Балканските войни. При разработването на поставения проблем се изхожда от теоретичната постановка, че корупцията е сложно и многопластово явление, което засяга социалния, икономическия и политическия живот. Тя се дефинира като извънредни плащания или друго облагодетелстване на държавни, съдебни или общински служители, в резултат на което страната, осъществила плащането, получава преференциално отношение.

Първата глава на монографията е посветена на предпоставките и условията, които предизвикват корупцията в следосвобожденска България. Корените на ранната българска корупция са заложили дълбоко в миналото, устройствените принципи и традициите на Османската империя. Стремехът на държавата към контрол на стопанските дейности е характерна черта на османския стопански модел през целия период XV-XIX век. Условната поземлена собственост в съчетание с липсата на потомствена аристокрация създава несигурност сред елита и той започва да гледа на поста си в държавната йерархия като на източник за забогатяване. Корупцията става част от „естествения ред“ в Османската империя, като от нея са засегнати и различните звена от данъчната система, армията, йерархията на Вселенската патриаршия. Голяма част от културните, национално-политическите и икономическите прояви и постижения на българското Възраждане са свързани с раздаване на подкупи на турски чиновници и гръцки владци. Поради ограниченото представителство на българите в различните властови структури преди 1877 г. те са основно в положението на даващи подкупи.

След Освобождението трайно установените корупционни нагласи сред българите не са разбити. Силата-освободителка също им дълголетна традиция по отношение на плътната държавна регулация и намеса в икономиката. Оттук и широкото разпространение на различни по размера си „взятки“ от руския управленски апарат. Търновската конституция се опитва да ограничи корупцията сред министрите в княжеството чрез чл. 155, но неговата формулировка не е прецизна и не гарантира възможности за успешно съдебно преследване на министри. Липсата на ясно регламентирани правомощия на съдебната власт в Конституцията е друг сигнал за същностни дефекти на държавното устройство, толериращи корупцията и затрудняващи борбата с нея. Острите политически борби и бързото увеличаване на броя на чиновниците също създават благоприятна среда за корупция. Политически обусловената корупция се стимулира и от личният режим на княз/цар Фердинанд, който постепенно се установява в България. Корупцията се толерира и негладно насърчава от монарха, защото корумпираните политици са значително по-податливи на неговите внушения. Държавните поръчки

за строителство на железопътни линии, военни материали и т.н. също създават условия за корупция.

Втората глава разглежда в хронологичен план многообразните корупционни прояви от формирането на първото българско правителство до края на XIX век. Те съпътстват цялата политическа и стопанска история на княжество България от формирането на първото правителство на 5 юли 1879 г. до края на разглеждания период. През първите седем години от историята на княжеството корупционните практики са все още скромни. Въпреки това още през този период се забелязват структурите и методите на корупция, които остават характерни за времето до 1912 г. Така например първото известие за наличие на корупция в свободна България идва четири дни след съставянето на първото българско правителство и то засяга съдебната система. Следват основателни съмнения за корупция при концесиите, данъчната система, държавните поръчки за снабдяване на армията и т.н.

С управлението на Стефан Стамболов корупционните практики в България придобиват ускорение. То се дължи на засилената държавна намеса в икономиката, на навлизането на чужд капитал под формата на държавни заеми, ускореното железопътно строителство, опитите за държавно насърчаване на индустрията и не на последно място на личните качества на Стефан Стамболов, който не пренебрегва личните си интереси и тези на свои политически приятели при управлението на страната. Частичното възстановяване на демократичните порядки при управлението на Константин Стоилов не допринася за ограничаване на корупцията, която вече има добре установени модели и начини на практикуване. Главата завършва с развихрянето на истински корупционен пир в условията на финансовата криза от края на XIX и началото на XX век. Въпреки краткото си управление правителствата на Тодор Иванчов (1899-1900 г.) се замесват в поредица от корупционни афери, които придобиват международен характер – вагонна афера, хамбарна афера и т.н. Проследени са и корупционните практики на по-ниско ниво в страната на депутати, общински ръководители и т.н.

Третата глава проследява, отново в хронологичен план, корупцията на различните управленски нива в периода от 1900 до 1912 г.

България навлиза в двадесетото столетие с тежка финансова криза, която засяга публичните финанси. От 1901 до 1903 г. тя е управлявана от коалиционно правителство на Демократическата и Прогресивно либералната партия и от самостоятелно правителство на Прогресивно либералната партия. През тези години приходите в държавната хазна намаляват и това е една от основните причини за намаляване на сведенията за корупция. Направен е и първият опит за осъждане на корумпирани представители на централната власт, при който трима министри получават присъди, но не за корупция, а за политически престъпления.

Корупционният пир в България се възражда при т. нар. второ стамболовистко правителство, управлявало страната от 1903 до 1908 г. Финансовата криза е преодоляна, в страната отново навлизат чужди капитали, възраждат се държавните поръчки за строителство на инфраструктурни проекти и за превъоръжаване на армията. По подобие на Стефан Стамболов министър-председателят Рачо Петров не се отличава с особено голяма почтеност. Проследени са корупционните възможности, които създава законодателството от този период, различните афери на местно и централно ниво и е обърнато внимание на най-известният международен корупционен скандал – аферата Шарл и Жан.

Последните две правителства, които управляват през периода са това на Александър Малинов (1908-1911) и на Иван Евстратиев Гешов. Независимо от опита им да осъдят министри от предходните правителства за корупция, различни представители и на двете управляващи партии се замесват системно в корупционни скандали.

За 34-ге години самостоятелно съществуване през периода 1879 – 1912 г. в България се формира и развива системна корупция, която обхваща всички нива на властта. Тя компрометира ранната българска демокрация, облагодетелства безскрупулните за сметка на почтените и спазващите законите граждани.

Pencho D. Penchev, How the foundations were laid. Towards an early history of Bulgarian corruption (1878-1912), “Riva” Publishing house, Sofia, 2011, 278 p., ISBN 978-954-320-354-3.

The lasting presence of corruption in almost all spheres of contemporary Bulgarian life is hardly accidental. Its roots lie deeply in the past, which is why the fruits they bear today are so abundant.

The history of Bulgarian corruption is still not well known to the researchers. It is not studied as a separate scientific problem, but rather is viewed against the background of other topics in the political and economic past of the country. No deliberate efforts were made to look at the roots of corruption, to its evolution, to assess the extent to which corruption influences the main features of Bulgarian economic and social life. Corruption cases among low-level government officials, representatives of the government at the district and municipal levels have not been studied too.

The main goal of the monograph is to overcome some of these shortcomings by identifying the main units of state and municipal structures that are subject to corruption pressure or intentionally creating pro-corruption environment themselves. Based on a variety of primary sources, the causes, forms and rates of corruption in Bulgaria have

been identified for the period from the formation of the first Bulgarian government (1879) to the beginning of the Balkan wars (1912). While considering the main problem, the author accepts the theoretical assumption that corruption is a complex and multifaceted phenomenon which affects social, economic and political life. Corruption is defined as extraordinary payments or other benefits to government, judicial or municipal officials, as a result of which the party making the payment receives a preferential treatment.

The first chapter of the monograph deals with the prerequisites and conditions that cause corruption in post-liberation Bulgaria. The roots of early Bulgarian corruption lie deep in the past, in the governmental and organizational principles, and in the traditions of the Ottoman Empire. The desire of the state to control the economic activities was a characteristic feature of the Ottoman economic model throughout the 15th-19th centuries. The de facto lack of private land ownership combined with the lack of ancestral nobility results in uncertainty among the elite, and its representatives began to regard their positions in the state hierarchy as a source of wealth. Corruption became part of the "natural order" in the Ottoman Empire, and it affected the tax system, the army, the hierarchy of the Ecumenical Patriarchate. Much of the cultural, national, political, and economic achievements of the Bulgarian Revival are resulted from the bribery of Turkish officials and Greek bishops. Due to the limited representation of Bulgarians in the various power structures prior to 1877, they were mainly in the position of those who were giving bribes.

After the Bulgarian Liberation, the long-established corruption attitudes among the Bulgarians did not disappear. The Russians who fought to Russo-Turkish war which resulted in the liberation of Bulgaria also had a long-lasting tradition of tight government regulation and intervention in the economy. Hence the widespread practice of different types and forms of "bribes" by the Russian government officials. The Bulgarian Tarnovo Constitution seeks to prevent corruption among ministers in the principality through article 155, but its wording is not precise and does not guarantee the possibility of successful judicial prosecution of ministers. The lack of clearly defined powers of the judiciary in the Constitution is another signal of essential defects of the new governmental and social system, which tolerate corruption and make it difficult to restrict it. The peculiarities of Bulgarian political life (clientelism, nepotism etc.) and the rapid increase in the number of officials also resulted in a favorable environment for corruption. Politically conditioned corruption is also fueled by the personal regime established by the Prince/Tsar Ferdinand, in Bulgaria. Corruption was tolerated and unofficially encouraged by the monarch because the corrupt politicians were much more susceptible to his political and other suggestions. The government orders for railway construction, military supplies, etc. were also essential pre-conditions for corruption.

The second chapter discusses in chronological way the various corruption practices from the formation of the first Bulgarian government until the end of the 19th century. They form an indispensable part of the entire political and economic history of the Principality of Bulgaria from the formation of the first government on 5 July 1879 to the end of the 19th century. For the first seven years of the Bulgarian Principality's history, corruption practices were still rather modest. However, even during these years, the methods of corruption that remained during the whole period until 1912 are clearly visible. For example, the first corruption case in free Bulgaria came four days after the establishment of the first Bulgarian government and it affects the judicial system. Then we could reasonably identify suspicions of corruption in concessions, in the taxation system, in government procurement for supplying the army, etc.

With the advent of Stefan Stambolov government, corruption practices in Bulgaria gained momentum. This was a result from the increased state intervention in the economy, the inflow of foreign capital in the form of state loans, the beginning of a massive railway construction projects, the attempts to state industrial encouragement, and last but not least the personal qualities of Stefan Stambolov, who does not neglect his personal interests and those of his political friends while ruling the country. The partial restoration of the democratic order under Konstantin Stoilov's rule does not contribute to the decreasing of corruption, which already has well-established models and practices. The chapter ends with the extremely high levels of corruption during the financial crisis of the late nineteenth and early twentieth centuries. Despite their brief terms in power, the governments of Todor Ivanchov (1899-1900) are involved in a series of corruption scams, some of them with an international character - a wagon affair, a barns affair, etc. Corruption practices at a lower level by MPs, municipal leaders, etc. are also revealed.

The third chapter traces, again in a chronological way, the corruption at different levels of government from 1900 to 1912.

Bulgaria entered the twentieth century during a severe financial crisis which affected negatively public finances. From 1901 to 1903, the country was ruled by a coalition government of the Democratic and Progressive-Liberal Party and by an independent government of the Progressive-Liberal Party. The revenues in the Treasury have been declining over the years and this is one of the main reasons for the decrease in corruption reports. The first attempt has been made to convict corrupt central government officials, and three ministers were had different sentences, but for political crimes, and not for corruption. The corruption in Bulgaria increased enormously during the so-called Second Stambolovist government that ruled the country from 1903 to 1908. Just like Stefan Stambolov, the Prime-minister Racho Petrov was not rather reputable. The corruption opportunities were created by the legislation of this period. The various scams

at the local and central level have been traced and the most famous international corruption scandal - the so-called Charles and Jean scandal - has been revealed.

The last two governments that ruled during the period were those of Alexander Malinov (1908-1911) and Ivan Evstratiev Geshov. Despite their attempts to prosecute ministers from previous governments for corruption, various representatives of both governing parties were systematically involved in corruption scandals too.

During the first 34 years of independent existence a systematic corruption was formed and developed, covering all levels of government in Bulgaria. It affected negatively the early Bulgarian democracy, benefitted the unscrupulous at the expense of respectful and law-abiding citizens.

- 2. Пенчо Д. Пенчев, Д. Саздов, „Дунав мост. Сто години дипломация и политика“, София, 2006, Университетско издателство „Стопанство“, ISBN – 10: 954-494-718-3, ISBN – 13: 978-954-494-718-7, обособени авторски части: стр. 11-17, 59-74, 118-203, общо 106 стр.**

Представеното изследване е пръв опит за цялостно и пълно научно проследяване на дългия път към построяване на моста на р. Дунав. Очертани са различните идеи и подходи на България и Румъния към въпроса за мястото на бъдещия мост, анализирани са различните цели, които преследват двете държави. Потърсени са причините за дълголетните неуспехи при опитите за реализиране на този проект. Посочени са и условията, които в крайна сметка позволяват мостът на р. Дунав между Русе и Гюргево да стане факт. При разработването на изследването е ползван по възможност най-пълно достъпният, предимно български, изворов материал.

Въпросът за строителство на мост над река Дунав между българския и румънския бряг е поставен още в годините на турското владичество. След Кримската война от 1853-1856 г. непрекъснато битува в дипломацията и политиката на балканските и на други европейски държави. В изследването се разкриват дипломатическите действия и различните политически игри и интереси, пресичащи се през призмата на въпроса за моста над река Дунав. Целите и задачите на българската вътрешна и външна политика след Освобождението до официалното откриване на моста през 1954 г. се променят. Променят се съюзниците и политическите граници. Стремещът на стопанската политика да се модернизира българската икономика и да се достигнат развитите европейски държави остава. Той е отстояван последователно в зависимост от конюнктурата и възможностите на българските политически сили и излъчваните от тях правителства.

Идеята за строителство на мост между Румъния и България претърпява дълга и сложна еволюция в края на 19 и през първите две десетилетия на 20 век. Различните противоречия между отделни балкански държави и европейски велики сили временно отлагат пристъпването към строителство. В началото на 1918 г. България прави опит да се възползва от временно затрудненото положение на Румъния и да ѝ наложи строителството на моста. От Букурещ обаче умело се възползват от военната конюнктура и отлагат за неопределено време строителството на моста.

В периода между двете световни войни 1919-1939 г. се разгръща динамична дипломатическа дейност във връзка със строителството на мост над река Дунав и железопътната инфраструктура на Балканите. Ограничените дипломатически и стопански възможности на България затрудняват постигането на споразумение за строителството на моста. Независимо от това усилията на българската дипломация по този въпрос са упорити и последователни.

Едва в годините на Втората световна война под егидата на Германия България и Румъния успяват да се споразумеят за изграждането на мост между Русе и Гюргево. Това обаче не се осъществява поради хода на военните действия и надвисналата опасност над България и Румъния като съюзнички на държавите от оста Рим-Берлин-Токио.

След Втората световна война българската дипломация умело се възползва от политическата промяна в Европа и от моментни конюнктурни противоречия за постигане на споразумение между всички заинтересовани държави от Източния блок за строителството на мост над река Дунав. През 1954 г. строителството на моста завършва.

В заключение може да се твърди, че независимо от характера на политическите режими, нуждите на българското стопанство и на държавите заинтересовани от построяването на моста над река Дунав, обединяват усилията им, които са последователни, когато става въпрос за решаването на този стогодишен балкански и европейски проблем.

Pencho D. Penchev, D. Sazdov, "Danube Bridge. 100 Years of Diplomacy and Politics", Sofia 2006, "Stopanstvo" University Press, ISBN – 10: 954-494-718-3, ISBN – 13: 978-954-494-718-7, Penchev is the author of pp. 11-17, 59-74, 118-203.

The research presented here is the first attempt at a complete and thorough scientific follow-up of the long road to the construction of the Danube River Bridge between Bulgaria and Romania. The different ideas and approaches of Bulgaria and

Romania to the question of the location of the bridge are outlined, the different goals that the two countries were pursuing are analyzed too. The reasons for the long-term failures in attempts to realize this project have been sought. The conditions that ultimately allow the Danube bridge between Ruse and Giurgiu to become a fact are also indicated. The study relies on the primary sources mainly of Bulgarian origin.

The idea of building a bridge over the Danube between the Bulgarian and Romanian coasts was raised in the years of Turkish rule over Bulgaria. After the Crimean War of 1853-1856, it was an almost permanent part of the diplomacy and politics of the Balkans and other European countries. The study reveals diplomatic actions and the various political games and interests that intersect through the prism of the question of the Danube Bridge. The goals and tasks of Bulgarian domestic and foreign policy after the Liberation (1878) until the official opening of the bridge in 1954 were not constant. Allies and political borders were changing. The pursuit of the economic policy to modernize the Bulgarian economy and catch-up with the developed European countries remained. It has been consistently asserted depending on the domestic and international situation and the potential of the Bulgarian political parties and governments.

The idea for a bridge construction between Romania and Bulgaria underwent a long and complex evolution in the late 19th and first two decades of the 20th century. The various contradictions between individual Balkan states and European great powers temporarily delayed construction work. At the beginning of 1918, however, Bulgaria tried to take advantage of Romania's temporarily difficult military and political situation and to force its government bridge construction. However, Bucharest skillfully exploited the military situation and delayed the construction of the bridge.

During the Interwar period 1919-1939, a dynamic diplomatic activity was launched in connection with the construction of a bridge over the Danube and the Balkan's railway infrastructure. Bulgaria's limited diplomatic and economic potential made it impossible to reach an agreement on the bridge construction. Nevertheless, the efforts of Bulgarian diplomacy on this matter were stubborn and consistent.

In the years of World War II, under the auspices of Germany, Bulgaria and Romania were able to agree on the construction of a bridge between Ruse and Giurgiu. However, this was not achieved due to the course of military actions and the looming danger of Bulgaria and Romania as allies of the Axis powers.

After the end of the Second World War, Bulgarian diplomacy skillfully benefited from political change in Europe and from momentary contradictions to reach an agreement between all interested countries in the Eastern Bloc on the construction of a bridge over the Danube. In 1954 the construction of the bridge was completed.

The authors argue in conclusion that, regardless of the nature of the political regimes, the requirements of the Bulgarian economy and the countries interested in building the bridge over the Danube were constant. For this reason, their efforts were consistent when it comes to solving this centenary Balkan and European issue.

II. СТАТИИ И СТУДИИ/PAPERS and STUDIES

- 1. Penchev, P., N. Nenovsky, Money without a State: Currencies of the Orthodox Christians in the Balkan Provinces of the Ottoman Empire (17th – 19th centuries). Review of Austrian Economics, 2016, 29(1), DOI 10.1007/s11138-014-0281-9, ISSN: 0889-3047 (Print) 1573-7128 (Online).**

The paper presents a historical and theoretical analysis of the issue of local currency (coins and paper money), undertaken in various forms by the Orthodox Christians in the Balkan provinces of the Ottoman Empire (XVII –XIX centuries). The paper has two main goals. The first is to enrich the discussion on the diversity and complexity of monetary practices in historical perspective by including experience of the Ottoman Empire. The second is to contribute to a better understanding and rethinking of the economic and social processes in the Ottoman Empire which helped its centuries-long resilience and vitality. In fact, the monetary architecture of the Ottoman Empire was relatively complex. Despite the tension between its different monetary areas and layers, on the whole it managed to ensure flexibility, sustainability, and efficiency in the long-run.

- 2. Penchev, P., N. Nenovsky, The evolution of the German Historical School in Bulgaria (1878-1944). In: The German Historical School and European Economic Thought, Chapter: 12, Publisher: Routledge, Editors: Jose Luis Cardoso Michalis Psalidopoulos, pp.204-222. ISBN 978-1-138-94050-5.**

The ideas of the German Historical School were disseminated in Bulgaria with some delay due to the general economic, social and ideological falling behind of Bulgaria when compare to the developed western countries. In the different stages of their influence, they commingled with ideas and characteristic of different national traditions in economic thought and with various other schools and trends such as classical liberalism, quantitative monetarism and the Austrian School of economics. The main representatives of the Bulgarian were responsible for the most important economic policy decisions and they illustrates that there was no dramatic contradiction between liberalism and the ideas of the German Historical School. The German Historical School's main elements such as organic and multicausal development and stage character and evolution, which are

broadly consider as a general theoretical model for newly emerging and backward economies suited well the interests of the basic social groups and the intellectual views of the newly formed Bulgarian elites.

3. **Пенчев, П., Българското Възраждане – митове, постижения и уроци – сп. История, 2018, кн. 2, стр. 179-194, ISSN 0861–3710 (Print)**

The article tries to unveil some of the myths of the Bulgarian Revival period and on this basis to point out its true achievements. The most important accomplishment, according to the author, is the ability of the Bulgarians to organize themselves without being guided by some central government.

4. **Penchev, P., N. Nenovsky, Reconstructing Eclecticism: Bulgarian Economic Thought in the Ottoman Empire in the Nineteenth Century. History of Political Economy, v. 37, n. 4, December 2015. pp. 631-664, ISSN 0018-2702, EISSN 1527-1919**

This article deals with the explanation and reconstruction of the theoretical and methodological eclecticism typical of Bulgarian economic and social thought. This eclecticism brings together extremely opposite and mutually exclusive theoretical and methodological elements such as classical liberalism, physiocracy and mercantilism, protectionism, economic nationalism, Orthodox ethics, common sense, and a contradiction between economic policy objectives and means, among others. For this reason it is usually considered as immature economic thinking that is very hard to get ahold of within a logical framework. We propose an original theoretical reconstruction of eclecticism in Bulgarian economic and social thought from the Ottoman period by trying to bring its main components into a whole. Within this model we identify two main objectives of the economic studies from the period (national identity within the wider process of modernization and civilization), the main vehicles (liberalism, protectionism and economic nationalism, ethical principles, and sound reasoning), and two purely methodological features, the strong presence of French authors (and German to some extent) as well as extreme methodological diversity. The reconstruction of eclecticism is done in a comparative perspective with other European countries and regions.

5. **Penchev, P., M. Erdem Ozgur, The Role of the State in the Economic Policy and Thought of Bulgaria and Turkey during the Interwar Period, History of Economic Thought and Policy, 1, 2019, pp. 51-66, ISSN 2240-9971 , ISSN 2280-188X**

This paper focuses on the role of the state on the economic policy of Bulgaria and Turkey during the interwar period. The idea of state/government intervention in the economy has a long tradition in the Balkans. This tradition was influential among both politicians and intellectuals in Bulgaria and Republican Turkey. The comparative perspective of the

paper reveals the similarities, but also the differences, in the approach towards the most important economic issues of the Turkish and Bulgarian elite classes. The Bulgarian and Turkish interwar experience demonstrates that the interventionist idea was highly adaptive and well accepted by the political and economic elites of the two countries. Although the economic environment of the 1920s was different from that of the 1930s, state intervention was pervasive.

6. **Пенчев, П., Борис Бруцкус и теоретичният дебат за социализма. В: сп. Икономически и социални алтернативи, 2014, кн. 2, стр. 111-128, ISSN 1314-6556.**

The paper discusses the contribution of the Russian economist Boris Brutzkus to the socialist calculation debate during the 1920s and 1930s. He was among the first economists to prove that the socialist economy could not be organized on a rational basis, because under common ownership of the means of production economic calculation is impossible. In his published theoretical works in Russian and in English Brutzkus debunks some of the basic ideas of Marxism and in doing this he uses arguments that others (far more famous) critics of the socialist economic system (Ludwig von Mises and Friedrich Hayek) reached much later. Among the main contributions of Brutzkus are his views on the role of entrepreneurs in a market economy and the inability central authority to collect and process the huge amount of data required for allocation of production between different industries.

7. **Penchev, P., The “Alternative” Socialism of Professor Alexander Tsankov. Economic Alternatives, 2014, 2, pp. 61-75, ISSN 13127462.**

The paper presents the economic views and political activities of one of the most influential Bulgarian political economists—Alexander Tsankov. They were strongly influenced by his socialist worldview. The socialism of professor Tsankov is alternative only if one accepts the self-definition of Marxism as the sole scientific socialism. Then any deviation from orthodoxy should be considered as alternatives to scientifically based ideas. In the context of what is seen as socialism during the nineteenth and almost up to the end of the twentieth century, the views of professor Tsankov are not a departure from, but a variant of the socialism. He combined the elements which are characteristic of social democracy and conservative statist (and hence nationalistic) socialism.

8. **Пенчев, П., Българските икономисти и идеите за балканска и европейска стопанска интеграция (1878-1944 г.). В: Известия на центъра за стопанско-исторически изследвания, т. I, Градското стопанство в българските земи през вековете, 2016, стр. 56-84, ISSN 2534-9244.**

During the period of the so-called first Bulgarian capitalism (1878–1944) one of the most interesting problems that preoccupies the economists in the country is linked to the

perspectives and consequences of the economic and political integration of Bulgaria and the other Balkan or European countries. They approached this issue with a large dose of realism. On the one hand, they are driven by a clear sense of backwardness, limited capacity and resources of the Bulgarian economy, suggesting the inclusion of the country in a larger market, but on the other they are not dramatically affected by the illusions of "civilizational choice" that must be made.

9. **Пенчев, П., За същността и смисъла на стопанската история. В: Известия на Центъра за стопанско-исторически изследвания, т. II, Разнообразието в българското стопанско-историческо развитие, 2017, с. 9-35, ISSN 2534-9244.**

The paper discusses the main characteristic features of economic history. The author makes an attempt to highlight the meaning and social importance of research in this field. These problems are placed in the light of the achievements and shortcomings of the economic history in Bulgaria. The author argues that the cliometric studies of economic history, valuable as they are, are not sufficient to reveal the main trends in world economic development. In terms of meaning, economic history research only makes sense if it brings some benefit to society.

10. **Пенчев, П., Икономическите последици от деветоюнския преврат 1923 г. В: сп. Исторически преглед, 2005, кн. 3-4, с. 34-59, ISSN 0323-9748.**

The economy in Bulgaria after the II World War are shattered. The country has to face the obligations from the Neuille treaty. The development is hindered by the numerous casualties in the wars and the thousands of refugees. Very bad efect on the economical state has the detachment of South Dobrudja and West Thrace. The detached agricultural government (1920- 1923) approves some steps to overcome the post-war crisis. But the coup d'etat on 09.06.1923 the government of Alexander Stamboliyski is overthrown. The new prime minister – Prof. Al. Cankov strives to strengthen his influence in the interior and international politics. And the same time the “rebellions” have to show accomplish their ideas in the social-economic sphere. The current research has to encounter and analyze the resemblances and the difference between the government of Alexander Stamboliyski and the first government of the “Democratic Agreement”. A comparison is made between legislation concerning the agrarian reform, the tax policy, labour duty and other economical stages of development of both governments. To accomplish this task the author relies on sources and uses the achievements of modern historical science.

11. **Пенчев, П., Конструирание на пазарна алтернатива за българската икономика през периода между двете световни войни. В: Известия на Центъра за стопанско-исторически изследвания, т. III, 2018, с. 33-48, ISSN 2534-9244.**

In general, the perspectives for the Bulgarian economic development during the interwar period were dominated by the ideas of dirigisme. Based on published research of Bulgarian economists the author reveals their market oriented ideas, which were an alternative of the mainstream economic thought. It consists of two basic elements. The first one is labor-intensive, market-oriented agriculture and joint-stock companies to carry out large-scale initiatives. The second one is an economic policy based on cooperation and support of the private initiative by the state.

12. Пенчев, П., Полемично за икономическите последици от Руско-Турската война (1877-1878 г.). В: сп. Исторически преглед, 2008, кн. 4, стр. 49-74, ISSN 0323-9748.

The long-termed economic consequences from the Russian-Turkish war for liberation (1877-1878) can not be estimated for Bulgaria only from one side - positive or negative. The elimination of the Turkish rule did not lead automatically to acceleration of the Bulgarian economic development and Bulgaria remained one of the poorest countries in Europe. A number of fundamental features of the Bulgarian economic development after the Liberation remained unchanged after 1878. The growth registered in the end of XIX and the beginning of the XX century in some separate departments is not unique of the Balkans, and refers for all states of the region. The crisis phenomenon in Bulgarian economic, such as bankruptcy of some pre-industrial productions, the partitioning of land property etc., are in fact development of tendencies, that started long before 1878, and are not direct consequence of the War for Liberation. The Liberation did not push Bulgaria out of the league of the poorest and poorly developed states, but at the same time, the thesis that the Russian- Turkish war was the cause for the unsatisfactory economic presentation of the country in the following decades is not acceptable too.

13. Пенчев, П., Българо-турското споразумение от март 1904 г. и неговото приложение. В: Известия на държавните архиви, т. 87, 2004, 32-53, ISSN 0323-9780.

The study is devoted to one of the most important Bulgarian diplomatic move after the Ilinden uprising. Bulgarian-Turkish agreement since 26th of March 1904 is profitable for both countries. Sofia attempts to obtain concrete relief for the Bulgarians distressed by uprising. In Istanbul the agreement was perceived as a possibility to avoid or eased the the impact of the Great Powers on the Ottoman Empire. The most serious personal merit for the agreement belongs to the Bulgarian diplomatic agent in Turkish capital city Gr. Nachovich. The agreement reflects his views for receiving little but clearly defined national privilidges for Bulgarians from Macedonia and Odrin Trace.

The agreement implementation gets in a row of difficulties. In spite of them the Bulgarian Principality successfully intervened for the liberation of almost all political prisoners in

the Empire. At least 1840 persons were released by exile and by the prisons. About 16 000 Bulgarian refugees were accepted back by the Ottoman Empire. The agreement decreased the tension between Turkey and Bulgaria.

14. Пенчев, П., Към конституционната структура на българската държава. Апология за Търновската конституция. – В. Сп. Бизнес и право, бр. 2, 2018, с. 25-42, ISSN 2603-3437

The Bulgarian Tarnovo Constitution of 1879 is subject to many and often well-founded criticisms in the modern Bulgarian historiography. This article, however, highlights two fundamental principles of classical liberalism introduced in the constitution and often supported by the so-called conservatives in the Constituent Assembly. These fundamental principles are the inviolability of private property and the minimal state. Their presence in the constitution is the reason for its apology.

15. Penchev, P., The opportunistic national-populism of the Bulgarian political party Ataka in a historical perspective. In: L'Europe a Contre-Pied: Ideologie Populiste et Extremisme de Droite en Europe Centrale et orientale, Edition: first, Publisher: L'Harmattan, Editors: Traian Sandu, pp.75-89, ISBN 978-2-343-05990-7.

Bulgarian nationalism, as any other nationalism, is a complex social phenomenon, whose peculiarities are compatible with different ideologies and are discernible during the different periods of history. The political party Ataka is widely considered as a representative of the contemporary nationalism in Bulgaria. The presented paper has two main goals. The first one is to put the ideology and activities of this party in a wide historical perspective of the Bulgarian nationalism, and the second one is to reveal its populism and opportunism, which were characteristic features of Ataka during the 10-year presence of the party both in domestic politics and in Europe.

16. Пенчев, П., Възрожденецът Иван Найденов (1840-1910) – между либерализма и консерватизма. В: Казанлък в миналото и днес, кн. IX, С., 2016, с. 135-145, ISSN 1310-3466.

The analysis of the views of Ivan Naydenov is a basis for some general observations concerning the 19th century economic and political thought of the Bulgarian intelligentsia. First it can be argued that even among those Bulgarian intellectuals who are considered to be representatives of the so-called moderates, predominated views characteristic of classical liberalism. Conservatism is relatively weak among them, with no clear concepts and striving to correct some of the excesses of liberalism. The second general observation relates to the fact that liberalism and conservatism should not be seen as completely polar ideologies. As the example of Ivan Naydenov shows the combination of certain liberal postulates and ideas with conservative ones is possible.

17. Penchev, P., Liberals as protectionists in the European periphery. Economic thought and economic policy at the end of 19th and the beginning of 20th century in Bulgaria. Economies et Societes, Serie "Histoire de la pensee economique", PE, N 50, 6/2014

L'article présente les théories économiques et la politique économique de Grigor Nachovich et de Ivan Evstratiev Geshov. Ils furent parmi les plus importants économistes et hommes d'État bulgares de la fin du 19ème et du début du 20ème siècle. Dans leurs travaux théoriques comme dans leur politique économique, ils ont essayé de construire un modèle politico-économique de modernisation de l'économie périphérique qu'était la Bulgarie. Le modèle était une variante du libéralisme économique «appliqué», parce qu'il se combinait avec un protectionnisme modéré et des interventions gouvernementales dans l'économie.

18. Пенчев, П., Стопанските резултати от дейността на Българското търговско параходно дружество (1893-1913 г.). В: сп. Минало, 2008, кн. 2, стр. 71-79, ISSN 1310-34-15

Създаването на Българското търговско параходно дружество през 1893 г. е сред стопанските инициативи на Стамболовото правителство, с които се цели създаване на български морски транспорт. През първите две десетилетия от съществуването си обаче то не успява да се превърне в значим фактор за развитието на българската икономика. Мащабите на неговата дейност са ограничени, в нея могат да се открият сериозни недостатъци. Внимателният поглед върху дейността му показва, че то фактически е държавно. Това стимулира корупция на различни нива и не носи осезаеми положителни икономически резултати.

19. P. Penchev, Defining Economic Nationalism on the Basis of 19th Century Bulgarian Experience. In: History of Economic Ideas, 2016, 24 (1), pp. 83-104, ISSN (print) 1122-8793, ISSN (electronic) 1724-2169

The aim of this paper is to clarify the definition of economic nationalism on the basis of recent scientific achievements, and by drawing attention to new facts from the history of economic thought in Bulgaria before the liberation of the country from Ottoman domination (1878). According to modern concepts economic nationalism is not illiberal or protectionist, because some economic nationalists were liberals and free-traders. The existing definitions of economic nationalism are based on the explicit or implicit assumption of the existence of a nation-state. An important feature of the early history of the Bulgarian economic nationalism is that it was stateless, because until Bulgaria's liberation in 1878 the Bulgarians did not have a nation-state. Therefore economic nationalism is defined as a collectivist approach to the economy based on the deliberate encouragement of one's own nation.

20. Пенчев, П., Н. Неновски, Исторически поглед към протекционизма в България и Румъния. Протекционистичните теории на Михаил Манойлеску (1891-1950) и Константин Бобчев (1894-1976), Икономически изследвания, 2013, кн. 2, стр 3-44, Print ISSN: 0205-3292

The paper makes a comparative analysis of two original theories for international trade and protectionism in Bulgaria and Romania between the two World Wars, as a product of the specific economic environment, as well as the distribution of the economic ideas coming from economically developed countries. The paper discusses the theory of the general protectionism based on the ideas of national productivity of Mihail Manoilescu (1891-1950) and the theory of international trade and production power of Konstantin Bobchev (1894-1976). Studying both theories allows formulating interesting scientific and purely practical statements and ideas, which can help understand the ways and limits of an individual development of the peripheral European economies. In the past, as well as today, both Bulgaria and Romania have somewhat similar problems - catching up development, lack of own capital, hard limitation on the payment balance, dependency on the leading powers in the European Union, etc. In this line of thoughts a view on the "protectionism past" of the Balkan countries leads to new opportunities for lightening of the so-called Bairoch paradox, which shows the positive influence of the protectionism for the economic growth. To a certain extent it contradicts to the main postulates of the free international trade.

21. Penchev, P., N. Nenovsky, Between Enthusiasm and Scepticism: Bulgarian Economists and Europe (1878-1944). In: History of Economic Thought and Policy 2018, 1, pp. 27-56, ISSN 2240-9971 , ISSNе 2280-188X

In this article, we present the discussions of Bulgarian economists as regards the strategic development opportunities of the Balkans and Bulgaria in particular within Europe. We focus on the integration efforts of Bulgaria within an economic unit larger than national market during the decades of the so-called first Bulgarian capitalism. Those are the years since the Liberation of Bulgaria from the Ottoman rule in 1878 to the forced imposition of the Communist regime in 1944. The public expenditures on bureaucracy, army, foreign policy etc. increased after Bulgaria's Liberation. The integration efforts on Bulgarian side were an attempt to ameliorate some negative consequences of the lost "public goods" of being part of the Ottoman Empire. This was the main source of the Bulgarian economists' pro-European enthusiasm. However, the enthusiasm was combined with skepticism. The main fuel of skepticism came from the fear that industrially developed countries of Central and Western Europe would not allow the industrialization or modernization of the Bulgarian economy. The presentation follows the historical stages of development of the Bulgarian economy and society. It starts from the late pre-liberation era goes through the

late 19th and early 20th-century ideas for Balkan economic integration, the World War I, and the Great Depression effects, and finishes with the Second World War.

22. Пенчев, П., Голямата депресия в теоретичните разработки на Лайънъл Робинс, Вилхелм Рьопке и Рихард фон Стригл. Годишник на УНСС, 2014, г. XI, стр. 195-236, ISSN (print): 1312-5486, ISSN (online): 2534-8949.

The paper presents the main ideas regarding the Great Depression of the prominent 20th century economists L. Robbins, W. Ropke and R. von Strigl. They write during the 1930s, and their theoretical views, although not identical, are developed within the framework of one paradigm. The author goal was to find out those aspects in their works that would form a sound basis for better theoretical understanding of contemporary economic problems. The major and lasting conclusion that they reached is that, given the complexity of depression easy and simple solution to the problems it causes cannot be found. The authors considered made critical analysis of most conventional governmental measures to alleviate the Great Depression and to "liquidate" the business cycle. Their conclusion is that usually the results of these measures are radically different in comparison to the expectations. Thus the problem about the value and effectiveness of politically advantageous deeds of governmental do-gooders in the form of social and welfare policy, still could not be considered as finally solved.

23. Пенчев, П., Ръководено стопанство и икономическо планиране – теоретични анализи и дебати сред българските икономисти през 30-те години на XX век. В: Научни трудове на УНСС, т.2, 2017, стр 129-166, ISSN 0861-9344.

During the 1930s and early 1940s the problems of the economic dirigiste and its theoretical analysis attracted the attention of the Bulgarian economists. To some extent it was a compensation for the fact that they missed the socialist calculation debate of the interwar period. Their analyses were based mainly on the framework of the neoclassical meta-theory in combination with various other theoretical approaches. They managed to identify a number of problems associated with long-term functioning of the regulated (corporatist) economy – the impossibility to master and control the spontaneous market forces by means of the governmental regulation, inherent administrative constraints for the government and public officials to introduce and control the strict and conscientious implementation of all the laws and normative acts of the system of economic dirigisme etc. A new theory of international trade was developed, whose author was seeking to break away from the rejected labor theory of value. The main content of his concept lies in the claim that protectionism in certain cases may have positive consequences. The Bulgarian economists convincingly proved the incompatibility of capitalism with planning.

24. Пенчев, П., От периферия към полупериферия. Наум Долински в историята на българската икономическа мисъл. – Икономически университет Варна, Годишник, т. 88, 2016, стр. 231-274, ISSN 0861-6752.

In the study there is made a summary reconstruction of key elements of Prof. Dolinski's scientific work. In this way there is highlighted his place in the history of Bulgarian economic thought. There are also revealed the details of the process of Bulgaria's passing from the intellectual periphery into the semi-periphery with respect to economic research. The academic publications of Naum Dolinski are the ones to be principally credited for the gradual coming out of Bulgarian economic science of the state of being in the periphery and that of imitation. On the other hand they illustrate the fact that during the period after the end of the First World War till the end of the Second World War it has at its disposal the human as well as the scientific potential to begin the process of exiting the intellectual periphery. Due to the political changes in the country in the mid-1940s this process is interrupted and remains unfinished.

25. Пенчев, П., Пътят към социализма? Първият петгодишен план за развитие на българското селско стопанство. – Научни трудове на УНСС, т. 3, 2018, стр. 253-280, ISSN 0861-9344.

The author of the study aims to answer the question whether before September 1944 in Bulgaria there were tendencies and political practices that lead to the establishment of socialist economic and social model. For this purpose, an analysis of the 1941 Five-year agricultural plan has been made. The main conclusion on the basis of the Five-year plan is that the establishment of a socialist economic model in Bulgaria was by no means a surprise, and that the basic characteristics of this model were supported even by people who are not political socialists. The Five-year plan is an illustration of the gravitational forces towards socialism in Bulgarian society, which has the potential to accelerate this movement through its policies.

26. Пенчев, П., Българо-гръцкият териториален спор в процеса на мирно регулиране след Втората световна война (IX. 1944-II. 1947 г.). – Сборник Тракия, т. 2, Хасково, стр. 113-165, ISSN 1312-1979, 2002

България излиза от Втората световна война без териториални загуби. Причините за подписването на сравнително изгодния Парижки мирен договор са многобройни. Особено важно значение сред тях има подкрепата на новия съюзник в лицето на СССР. Тя се дължи на промяната на политическия режим в страната и на вековните интереси на русия към Балканския регион. За запазването на българската териториална цялост помагат и други фактори, сред които може да се споменат: активното участие на българската армия в последния етап на Втората световна война срещу Германия, нежеланието на великите сили-победителки да създават

нови огнища на напрежение по границите на Балканските държави. Българо-гръцкият териториален спор през 1944-1947 г. Е отражение на дългогодишните спорове между двете държави по въпросите за националното обединение. Териториалните претенции спрямо България са опит за късна частична реализация на гръцката «Мегали идея». Те са преценени като нереалистични дори и от САЩ и Англия.

27. P. Penchev, Liberalismus aus dem Blickpunkt der Peripherie. Gregor Nachovich in der bulgarischen Wirtschaftsgeschichte. Bulgarian Historical Review, 2012, issue 1-2, pp. 49-72, ISSN 0204-8906

Die wirtschaftlichen Ideen von Gregor Natschowitsch haben aber als politisches Losungswort keine Anziehungskraft, deshalb hat ihre Anwendung in der Praxis keinen Erfolg. Die Aufrufe zur Ehrlichkeit, zur Einschränkung der Möglichkeiten der Staatsmacht in die privaten Angelegenheiten einzugreifen und zur Mäßigkeit treten in Konflikt mit der Wirklichkeit. Und in der Wirklichkeit sichert der Staat den mühelosen Lebensunterhalt den Intellektuellen, der Pseudopatriotismus garantiert staatliche Aufträge und rechtfertigt fast alle Niederträchtigkeit, das Streben nach Macht ist stärker als die Vernunft, der Dialog ist „konstruktiv“ nur wenn er aus der Position der Macht geführt wird, Die Ideen sind wertvoll und die Vorschläge originell nur wenn sie von einer Person mit Macht vertreten werden. Unter diesem Umstand sind die wirtschaftlichen Arbeiten von Natschowitsch vorausbestimmt nur als Theorie zu bleiben und seine Befürchtungen – realisiert zu werden.

III. ПУБЛИКУВАНА ГЛАВА ОТ КОЛЕКТИВНА МОНОГРАФИЯ/PUBLISHED CHAPTER OF A COLLECTIVE MONOGRAPH

Велева, Л., П. Пенчев и М. Димитров, „90 години Университет за национално и световно стопанство“, колективна монография, София, 2010, Университетско издателство „Стопанство“, ISBN 978-954-644-155-3; авторска глава „От Свободен Университет към Държавно Висше училище за финансови и административни науки (ДВУФАН) 1938-1940 г.“, стр. 125-172 и „Висш икономически институт „Карл Маркс“, стр. 272-308 (в съавторство с Марко Димитров)

Изследването е посветено на цялостното историческо развитие на Университета за национално и световно стопанство. Авторите си поставят три

основни цели: въз основа на събраните автентични документи да се направи достоверна интерпретация за миналото и настоящето на университета; 2) да се представи по-пълна и цялостна институционална картина; 3) да се очертаят основните насоки, форми и прояви на богатия академичен, обществен и международен живот, който води УНСС през десетилетията.

В авторската глава **„От Свободен Университет към Държавно Висше училище за финансови и административни науки (ДВУФАН) 1938-1940 г.“** са проследени в детайли трансформацията на Свободния университет в държавно висше училище. Тя започва с публикуването на Наредба-закон за частните висши училища на 12 април 1938 г. С нея се забранява откриването на частни висши училища по специалности, които вече съществуват в държавните. Поради сходния профил на Свободния университет с Варненската търговска академия, Висшето търговско училище в Свищов и със специалности от факултетите на Софийския университет унищожаването на Свободния университет е предпоставено.

Ръководството на Свободния университет след 12 април 1938 г. полага сериозни усилия за запазването си като просветна институция. От една страна пред отговорните държавни органи се изтъкват ползата и необходимостта за България от подобно висше икономическо училище. От друга страна се взимат мащабни мерки за вътрешно реформиране с цел подобряване на учебния процес и преодоляване на някои от основателните критики относно начина на преподаване, малкото собствени преподавателски кадри и др. За запазването на Свободния университет, макар и в променена форма, положително влияние оказва и назначаването на проф. Богдан Филев за просветен министър през ноември 1938 г. Той идва от Софийския университет, чийто Академичен съвет се е обявил за запазването на Свободния университет с мотива, че в продължение на 18 години той е допринасял за културния просперитет на България. Проф. Богдан Филев със специално писмо до държавните институции пояснява, че дипломите издавани от Свободния университет след 12 април 1938 г. са напълно легитимни и дават на притежаващите ги правата на завършили висше учебно заведение.

Въпреки трудностите учебната дейност на университета не е прекъсната. Не е прекратяван и приемът на нови студенти. С цел подобряване на учебната дейност са привлечени нови преподаватели, сред които са видните учени Славчо Загоров, П. Венедиков, Г. Данаилов и др. Приет е нов балансиран и добре обмислен учебен план. Той дава възможност на бъдещите студенти да получат обширни практически и теоретични знания и гарантира превръщането им в добри специалисти.

Предприети са и поредица от стъпки пред държавните институции, чрез които се търси начин за запазване на висшето училище, като постепенно се достига

до идеята за неговото одържавяване. Това става чрез приемане на закон за Държавно висше училище за стопански и административни науки през 1940 г.

Главата „Висш икономически институт „Карл Маркс“ е написана в съавторство с Марко Димитров, аз съм автор на частта „ВИИ Карл Маркс през 70-те и 80-те години на ХХ век“, стр. 272-308.

В детайли са проследени учебно-преподавателската и научноизследователската дейност, международното сътрудничество, развитието на материално-техническата база, участието на студенти и преподаватели в бригадирското движение, културната и обществено дейност. През разглеждания периода Висшият икономически институт е утвърден като най-авторитетния център за подготовка на ръководни кадри за различните отрасли от икономиката на страната. Структурата на института е в процес на непрекъснато усъвършенстване, осъвременява се учебният процес. Висшият икономически институт привлича и голям брой чуждестранни студенти. За учебната 1979-1980 г. бройката на чужденците, които се обучават в института стига до около 500 души от близо 60 държави.

През втората половина на 80-те години на ХХ век в института работят около 60% от хабилитирания научен потенциал на страната по икономика, както и над 30 нехабилитирани преподаватели. В този смисъл историята на българската икономическа наука до голяма степен се припокрива с историята на научноизследователската дейност във ВИИ „Карл Маркс“. Към края на 60-те години на ХХ век сградният фонд на института се оказва недостатъчен да задоволи потребностите на най-голямото висше икономическо училище в страната. През 1971 г. е направена първата копка на новата сграда на института. През следващите години са завършени поетапно нейните отделни части, където се пренасят и учебните занятия на студентите.

Veleva, L., P. Penchev and M. Dimitrov, “90 Years of the University of National and World Economy”, collective monograph, Sofia, 2010, “Stopanstvo” University Press; P. Penchev is the author of the chapter “From Free University Towards a State Higher School of Finance and Administrative Sciences 1938-1940“, pp. 125-172, and “Higher School of Economics Karl Marx”, pp. 272-308 (co-author M. Dimitrov)

The study is focused on the general historical development of the University of National and World Economy. The authors have three main research goals: 1) to make a relevant interpretation of the university's past and present on the basis of the collected authentic primary sources; 2) to present a complete institutional picture of the university;

3) to outline the main directions, forms and manifestations of the rich academic, public and international life of the UNWE through the decades.

The author's chapter "From Free University to the State Higher School of Financial and Administrative Sciences 1938-1940" deals in details with the transformation of the Free University into a state-owned higher education institution. It began with the publication of an ordinance-law on private higher education on April 12, 1938. The law prohibits the opening of private higher education institutions in specialties that already exist in state-owned universities. Due to the similar profile of the Free University with the Varna Trade Academy, the Higher Trade School in Svishtov and with specialties from the faculties of Sofia University, the dissolving of the Free University seemed inevitable.

The leading professors of the Free University, after April 12, 1938, made serious efforts to retain it as an educational institution. On the one hand, the importance and the necessity for such a higher economic school for Bulgaria were clarified before the responsible state units. On the other hand, large-scale internal reform measures were being undertaken with the main goal improvement of the learning process and overcoming some of the justified criticisms for its teaching methods, the number of qualified teaching staff increased etc. The retention of the Free University, albeit in a modified form, was also positively influenced by the appointment of professor Bogdan Filov as a Minister of Education in November 1938. He came from the Sofia University, whose Academic Council declared officially the necessity to retain the Free University with a motive, that for 18 years it has contributed to the cultural prosperity of Bulgaria. Prof. Bogdan Filov, with a special letter to the state administrative institutions, explained that the diplomas of the Free University are completely legitimate and gave their holders all the priviledges of people with higher education.

Despite the difficulties, the university's teaching activity has not been interrupted. The admission of new students was not suspended too. In order to improve the teaching activity, new professors have been nominated, among them prominent scientists like Slavcho Zagorov, P. Venedikov, G. Danailov and others. A new balanced and thought-out curriculum has been adopted. It enables prospective students to gain extensive practical and theoretical knowledge and ensures that they could become good specialists.

A series of deliberate steps have been taken before state institutions with the goal of finding a way to preserve the university. These gradually resulted in the idea of its nationalization. This was done by passing a law for the State Higher School of Financial and Administrative Sciences in 1940.

The chapter “Higher School of Economics Karl Marx” has as a co-author M. Dimitrov, I am the author of the part „Higher Institute of Economics Karl Marx during the 1970s and 1980s”, pp. 272-308.

The teaching and research activities, the international cooperation, the development of the material and technical base, the participation of students and professors in the brigade movement, cultural and social activities are traced in details. During the period under review, the Higher Institute of Economics has been recognized as the most reputable center for the education of senior executives for various sectors of the country's economy. The structure of the institute is in the process of continuous improvement, the educational process is being constantly updated. The Higher Institute of Economics also attracts a large number of international students. For the 1979-1980 year, the number of foreigners enrolled in the institute reaches about 500 people from nearly 60 countries.

During the second half of the 1980s, about 60% of the country's scientific potential in economics, as well as over 30 non-tenured assistant professors, were employed at the Institute. In this sense, the history of Bulgarian economic science largely overlaps with the history of research at the Karl Marx Higher Institute. By the end of the 1960s, the buildings of the institute proved to be insufficient to meet the needs of the largest economics institute in the country. In 1971, the first steps for the new buildings of the Institute were made. In the following years, its separate parts were gradually completed, where the students' classes were transferred.